

Puhtauden ihanne.

Omantunnon toimitukselle.

Olen tutkinut teosofiaa, Tolstoita, Järnefeltiä y. m. ja olen mielestäni selvillä elämän tarkotuksesta. Ymmärrän, että ihmisen päämäärä on täydellisyyden ihanne ja että hänen elämänsä sisältö on siinä, että hän kaikesta sydämestään ja mielestään pyrkii tätä ihannetta kohti. Tässä pyrkimyksessään häntä estävät hänen himonsa, joita on monta lajia: ahneus, kunnianhimo, viha, kateus, suuttuminen, juoppous, ylellisyyys, nautinnonhimo, sukuvietti j. n. e.

Minä olen nyt jonkun aikaa taistellut kaikkia himojani vastaan ja olen monia vastaan taistellut menestyksellä. Niinpä minun on verrattain helppo pidättäytyä suuttumisesta, kunnianhimosta, kateudesta j. n. e. Juoppo en koskaan ole ollut enkä ole elänyt ylellisyydessäkään. Mutta kuitenkin taisteluni yhdessä suhteessa on toivoton. Olen sukuvietin orja. Lukiessani »Kreutzersonaattia» ja »Puhtauden ihannetta» huomasin, että olinkin monta vuotta elänyt varsinaisesti sen himon tyydyttämistä varten. Nyt tahtoisin siitä päästä. Vaimonikaan ei enää tahdo alistua himojeni tyydyttäjäksi. Mitä minun on tekeminen? Olen taistellut epätoivoista taistelua ja ulkonaisesti niin sanoakseni onnistunut, vaikka terveyteni tosin tuntuu heikkenevän, mutta sielustani on kaikki rauha poissa. Tahtoisin ja en tahdo. Tunnen itseni onnettomaksi ja hylätyksi. Onko Herra kääntänyt kasvonsa pois? Miksi onneni riutuu? Mikä on puhtauden ihanne? Eikö ihminen saa rakastaakaan?

Ja kuitenkin tahtoisin tulla puhtaaksi ja pyhäksi, että edes voisini lapsiani kasvattaa.

Jos osaatte, vastatkaa näihin kysymyksiin.

Kunnioittavalla luottamuksella

Y. K.

Rakas Herra Y. K.

Te olette epäilemättä oikeassa sanoessanne, että ihanne-ihminen, täydellinen mestari on muun muassa kaikin puolin juuri sitä, mitä me kutsumme puhtaaksi. Hän ei ole minkään himon orja, vaan kaikkien voittaja; hän on ratkaissut niiden arvotuksen ja käyttää maailman hyväksi kaikkea sitä voimaa, joka niissä piilee ja jonka hän voittaessaan on vapauttanut. Niinpä sukuvietinkin suuri luonnonvoima on ehdottomasti hänen kädessään. Mutta kuitenkin voimme erehtyä hänen puhtautensa suhteen ja luoda siitä itsellemme vaillinaisen käsityksen.

On nähdäkseen olemassa kaksi käsitystä puhtaudesta; toista tahtoisin nimittää asketiseksi, toista ihanteelliseksi. Ymmärrys yksin jätettynä oivaltaa ainoastaan asketisen puhtauden; mutta toista on, kun ihmisen sieluun kuvastuu puhtauden ihanne. Kun joku ihmiskunnan opettaja puhuu puhtaudesta, ymmärtää yleisö tavallisesti, että hän puhuu ruumiillisesta ja sielullisesta itsekidutuksesta eli asketismista. Tolstoilla esim. on epäilemättä itsellään ihanteellinen käsitys puhtaudesta, mutta kun lukee hänen »Kreutzersonaattinsa», tulee oitis siihen käsitykseen, että hän puolustaakin asketismia. Mistähän tämä johtuu ja mikä on ero asketisen ja ihanteellisen puhtauden välillä?

Tiedän kokemuksesta, että kirjat semmoiset kuin Tolstoin edellämainittu novelli ja Järnefeltin »Puhtauden ihanne» – toisin sanoen asketiset puhtauden käsitteet – tekevät syvän, miltei hypnotisen vaikutuksen eräihin herkkätuntoisiin ihmisiin. Nämä ihmiset ovat kahta lajia: 1) kokemattomia, puhdassydämiä nuorukaisia ja 2) sukupuolielämän alennustiloja kokeneita nuoria ja vanhoja ihmisiä. Sitä vastoin nämä kirjat eivät vaikuta yhtä järkyttävästi tavallisiin tervejärkisiin ihmisiin, puhtauden asketinen ihanne ei heitä miellytä.

Etä ihmiset, jotka erityisesti kärsivät oman sukupuolielämänsä takia, innostuvat asketisesta ihanteesta, riippuu asiain omasta luonnosta, koska tuo ihanne lupaa heille sitä vapautusta ja onnea, joka heiltä puuttuu. Mutta miksi kokemattomat nuorukaiset voivat siitä lumoutua? Syy tähän on etsittävä kasvatuksesta, etupäässä uskonnollisesta. Kristilliskirkollinen maailmankatsomus näkee sukupuolielämässä jotain alentavaa. Ihminen siitetään ja syntyy synnissä – ainoa, joka synnittömästi syntyi, olikin ilman maallista isää! Tämmöiseen uskoon kasvatetaan lapsia ja nuoria, ja he saavat

kuulla sukupuolielämän häpeästä, sen hairahduksista, sen rikoksista – eikä mitään muuta. Viattomat lapset, puhdassydämiset nuoret kauhistuvat. He häpeävät omaa ihmisyyttään, sillä heille opetetaan, että ovat yhtä heikkoja ja syntisiä kuin muut, että heidänkin täytyy langeta. Eikö silloin ole luonnollista, että kun esiintyy opettaja, joka sanoo: »sinun ei tarvitsekaan langeta, sinä et olekaan himon orja, sinä voit nousta ja vapautua, sinä voit pyrkiä puhtauden ihanteeseen!» – eikö ole luonnollista, että paraimmat nuorukaiset silloin ihastuvat ja innostuvat ja seuraavat uuden opettajan lumoavaa kutsua? Saavathan he »Kreutzersonaatista» vahvistusta oppimalleen uskolle, että kaikki mitä sukupuolielämään kuuluu on kauheata, inhottavaa, häpeällistä!

Mutta kuinka käy elämässä? Sekä vanhat että nuoret joutuvat todella häpeään! Vanhat, jotka ovat viettinsä orjia, eivät siitä pääse, kaikista asketisista ponnistuksistaan huolimatta! Ja nuoret, jotka olivat oppineet tuomitsemaan, saavat nähdä ja kokea, että sukuviettiin on kätkeytynä paljon syvempi sisältö kuin eläimellisen himon häpeä! Heissä herää rakkauden kaipuu ja vähitellen sukupuolielämä esiintyy heille aivan uudessa valossa!

Puhtauden asketinen ihanne näyttäytyy täten voimattomaksi nostamaan ihmistä himojen vallasta. Ja miksi? Siitä yksinkertaisesta syystä, että luonto ei ole semmoista tarkottanut. Luonto ei ole tarkottanut, että meidän väkivallalla pitäisi luopua vietistä, jonka luonnetta emme vielä tunne, jonka salaisuutta emme vielä ole ratkaisseet. Kaikkiin voimiin ja vietteihin, jotka luonto meidän käteemme antaa, on se kätkenyt syvän läksyn meidän opittavaksemme. Sukuvietin tarkotuksena on opettaa meitä rakastamaan, kuten artikkelissa »Sukupuoliasia teosofian valossa» olen koettanut näyttää (kts. Omatunto tammikuu 1906.)

Itse asiassa ovat meidän käsityksemme puhtauden ihanteesta juurta jaksain muutettavat. Sen sijaan, että itsensäkiduttajain tavalla sanoisimme: »sukuvietti on eläimellinen himo, perkeleellinen kiusaus, josta meidän hinnalla millä hyvänsä pitää vapautuman», on meidän sanominen: »sukuvietti on suurenmoinen ja ihana luonnonvoima, jonka salaisuuden perille meidän tarkotuksemme on päästä». Sen sijaan, että surulla ja kauhistuksella sitä katselisimme, pitää meidän ajatella sitä ilolla ja kiitollisuudella. Sillä vaikka kutsuisimme sitä pahaksikin – ja paha se on, jos se on himo, jonka orjana me olemme –, emme koskaan sitä voita, jos vihaamme ja pelkäämme sitä. »Pahaa ei voiteta pahalla.» Vaan me pääsemme himon orjuudesta ainoastaan siten, että teemme himosta korkeamman minämme palvelijan. Toisin sanoen: me kasvamme vapaiksi vasta silloin, kun näemme ja ymmärrämme puhtauden ihanteellisen ihanteen.

Te kysytte sielunne epätoivossa: »eikö ihminen saa rakastaakaan?» Ja minun vastaukseni kuuluu: ihanteellinen puhtaus on juuri siinä, että me rakastamme!

Mestari on puhdas. Mutta tämä ei merkitse ainoastaan, että hän on fyysillisesti vapaa kaikesta vietistä – sillä sitä hän kyllä on –, vaan se merkitsee ennen kaikkea, että hän on epäitsekänsä rakkaudessa voittamaton. Jos me tahdomme pyrkiä hänen puhtauteensa, älkäämme asettako ihanteeksemme fyysillistä ja sielullista tunnottomuutta ja kylmyyttä, vaan olkoon meidän ihanteemme sammumaton rakkauden tuli ja kulumaton tunteen lämpö. Eikö ole parempi, että »lankeamme» ja nöyryymme ja tunnemme olevamme yhtä ihmiskunnan kanssa, kuin että pysyisimme »puhtaina» ja ylpeinä ja halveksisimme langenneita veljiämme ja sisariamme? Todellinen puhtaus ei ole ylpeä. Se ei kerskaa, ei tuomitse, eikä hätäile, vaan se on täynnä lempeyttä, anteeksiantamusta ja nöyryyttä. Se ei itseään minään pidä, sillä se on rakastava sydän, jonka riemu on kuolematon.

Mutta mistä sitten johtuu, että ihmisillä yleensä on niin vaillinaiset, jopa väärätkin käsitykset puhtaudesta, että he aina ensi kädessä tulevat ajatelleeksi asketista ihannetta? Osaksi tämä tietysti on seurauksena siitä kasvatuksesta, josta jo edellä puhuin, mutta osaksi myös siitä, että useimmilla ihmisillä on niin sanoakseni »levoton omatunto» näissä asioissa. He eivät ole menetelleet niin, kuin heidän kokemuksensa ja valistunut järkensä myöhemmin on todistanut heille, että heidän olisi pitänyt menetellä. He eivät ole ymmärtäneet käyttää sukuviettiään oikein. He ovat tehneet siitä ainoastaan nautinnon välikappaleen, sen sijaan että se olisi ollut heille rakkauden opettaja. Ja sentähden heidän omalletunnolleen saattaa kolkuttaa. Kun suuri siveydensaarnaaja esiintyy, hätäntyvät ihmiset sieluissaan. Asketinen ihanne kuvastuu heidän mieleensä, ja vaikka useimmat sen kieltävät,

nähdessään sen mahdottomaksi, ja jatkavat entistä elämäänsä, on muutamia, joiden sielu on vaikutuksille alttiimpi, ja he rupeavat toden teolla pyrkimään asketista ihannetta kohti, valmistuen siten itselleen aivan uudenlaisia kärsimyksiä – kärsimyksiä semmoisia, jotka voivat viedä heidät epätoivoon, hulluuteen tai itsemurhaan.

Kuinka on poistettavissa tämä epäkohta? Ennen kaikkea siten, että kasvatus muutetaan. Nuorisoa ei saa kasvattaa pahasta pois, ennenkuin he pahaan ovat joutuneetkaan, vaan nuoriso on kasvatettava hyvään. Nuorison silmät on avattava niille suurenmoisille mahdollisuuksille, jotka sukuvietissä piilevät. Nuorisolle on opetettava rakkauden ihanuudesta ja rakkauden alkemiallisesta kehityksestä. Ja samalla on kaikkien käsityskanta puhdistettava ja muutettava. Sukupuolivietistä on poistettava kaikki häpeä. Kaikkien ihmisten, nuorten ja vanhojen, on opittava ymmärtämään, että sukupuolielämä on pyhin aarre, mitä ihmiselle on annettu!

Nyt ei minulla enää ole paljon mitään lisättävää. Kuulen teidän kuitenkin vielä kysyvän: »mitä minun on tekeminen?» Sillä tähän olette ruvennut asketiksi!

Niin, älkää suinkaan luulko, että tahdon halventaa teidän pyrkimyksiänne! Päinvastoin uskon vahvasti, että kaikenlaiset taistelut itsekkyyttämme vastaan ovat henkiselle minällemme hyödyksi. Mutta tiedättekö, mitä todellinen asketismi on? Ihminen on kutsuttu viettämään asketin elämää vasta silloin, kun hän voi tehdä sen, kuten Jeesus sanoi, »Jumalan valtakunnan takia:» kun hänen sydämensä ja henkensä on niin tulvillaan täynnä riemua ja iloa ja rakkautta, että hänelle olisi luonnotonta olla lähemmässä suhteessa kenenkään toisen kanssa – kun hänen rakkautensa ei enää hetkeksikään kaipaa semmoista ilmausta! Mutta kuinka kaukana me vielä olemme siitä. Meidän rakkautemme on väsymätön juuri kaihossaan! Ja kiitos kohtalon, että niin on, sillä mitä meillä muuten olisi opittavaa, mitä voitettavaa?

Te kysytte, mitä teidän on tekeminen. Mutta ettekö nyt jo sitä näe? Kun näkökantanne muuttuu, silloin se, mikä ennen on ollut teille murheen ja surun aiheena, muuttuu ilon ja riemun ikilähteeksi. Ja jos te huomaatte itsessänne semmoista, jota ette voi hyväksyä, kuinka helppo teidän on siitä päästä, kun te riemumielin ajattelette sen pois!

Miksi antaisitte sijaa millekään alhaiselle? Pois se. Olkoon ajatus- ja tunnemaailmanne kuin hengen temppele, kuin alttari rakkauden ja puhtauden pyhäkkö! Kaikki se, mikä on ainoastaan aistillista, pysyköön teistä kaukana. Ei ajatuskaan saa häiritä rauhaanne. Siinä suhteessa olkaa varuillanne. Mutta kaikki se tulinen lämpö ja hellyys ja kaiho, joka teidän sydämeenne tulvii rakkaudesta häneen, jolle olette uskollisuuden valan vannoneet, se olkoon sielunne tervetullut vieras. Pystyttäkää sille alttari ja palvelkaa sitä. Aikaa myöten se on muuttuva yhä hellemmäksi ja lempeämmäksi, yhä vienommaksi ja ylevämmäksi, ja rakkauden alkemiallisen kehityksen kautta se vähitellen on puhdistuva jumalrakkauden itsettömäksi kullaksi. Kehotan teitä siis tekemään tarkan eron rakkauden ja paljaan aistillisuuden välillä. Kieltäytykää aistillisuudesta, mutta tehkää, mitä rakkaus vaatii. Ja käsittäkää, mitä puhun, sillä minun sanani ovat »pimeää puhetta».

Veljellisesti tervehtien teidän

P. E.